

Putin kommer.

Siger man sådan i Danmark uden at tilsætte ironisk distance, vil man formentlig blive affejet som en sortseer eller konspiratoriker, der ser spøgelse og russere alle vegne.

Men i Letland er en russisk invasion ikke et spørgsmål om hvis. Det er et spørgsmål om når.

Siden Rusland annekterede Krim tilbage i 2014, har man i Letland levet med en daglig frygt for, at man vil blive de næste til at blive forsøgt tilbageerobret af Ruslands præsident Vladimir Putin.

Derfor tog vi - Berlingskes praktikanter - for nylig til Letlands hovedstad Riga for at gøre os klogere på den frygt, man har været sen til at indse herhjemme i Danmark.

Her er, hvad vi oplevede.

En diplomatisk powerpoint-præsentation

Da vi landede i lufthavnen i Riga, var vi, indrømmet, meget fattige på lettisk fakta.

Derfor var vores første aftale også med souschefen hos den danske ambassade i Letland, Alexander Lemche, som forhåbentlig kunne sætte os ind i, hvad det var for et land, vi var havnet i.

Det kunne han.

Efter en lille times powerpoint-præsentation vidste vi alle, at økonomien i Letland i øjeblikket er så slidt og inflationen så høj, at flere og flere lettere vælger at flytte fra landet.

Vi vidste også, at på trods af en væsentligt dårligere økonomi end den danske, har Letland i flere år investeret mere end tre procent af befolkningens BNP i forsvaret.

Og det gav lige pludselig mening, da Alexander Lemche kom ind på den del af sit oplæg, der handlede om frykten for en russisk invasion.

Han kunne fortælle, at man i Letland går med en frygt, som man faktisk bare venter på bliver indfriet - nemlig at Putin vil forsøge at gøre Letland russisk.

Blandt befolkningen har det allerede haft den konsekvens, at flere er blevet decideret fjendske over for alt, hvad der er russisk - hvilket giver lidt problemer, eftersom en fjerdedel af alle i Letland er russere, og at halvdelen af indbyggerne i hovedstaden er det.

Alt i alt et spændende møde, som gav os en god indsigt i, hvad det var for nogle mennesker, vi skulle til at snakke med de næste dage.

Faktisk løb en gruppe af os allerede samme aften ind i nogle lettere, der på en bar snakkede fuldstændig bramfrit om, hvordan russerne i Letland kunne sidestilles med afskum, og hvordan de aldrig selv kunne forestille sig selv blive venner med en russer.

Her var det meget rart lige forinden at have fået et lynkursus i lettisk polarisering af Alexander Lemche.

Russerne i Letland

De to efterfølgende dage havde vi aftalt at mødes med to forskellige eksiljournalister fra Rusland.

Det ender med at blive en meget stor oplevelse, som stadig arbejder i flere af os.

Leonid Ragozin er russer og arbejdede indtil for to år siden i Moskva, hvor han skrev for blandt andet BBC og Al Jazeera. Siden invasionen af Ukraine har han boet og arbejdet som freelancer i Riga, fordi han blev nedlagt censur.

Man kunne fristes til at tro, at Leonid Ragozin ville have haft travlt med at fortælle os om alle de smerter, har gået igennem, siden Putin for to år siden fratog ham retten til at være en uvildig journalist og samtidig bosat i Rusland.

Men det havde han ikke.

Leonid Ragozin var mest optaget af at snakke om faglige overvejelser og fede historier, han havde skrevet i sin tid i Riga.

Om det var en forsvarsmekanisme eller blot en faglig mekanisme, der bliver aktiveret, når man er i rum med en masse danske kolleger, står stadig hen i det uvisse. I hvert fald var manden både passioneret og uden tvivl personligt ramt af krigen. Til sidst fortalte hans kollega, der er ansvarlig for det kontorfællesskab, Leonid

Ragozin er en del af, at Leonid Ragozin modtager hadebeskeder fra både menige lettere og lettiske politikere - alene fordi han er russer.

Mens vi var på besøg hos kontorfællesskabet mødte vi også en mand ved navn Islam Karimov.

Da manden stod foran os, fik vi at vide, at han var journalist fra Uzbekistan, hvor han har siddet 19 år i fængsel for at skrive helt almindelig, uafhængig journalistik.

Sjældent tror jeg 14 journalister har haft sværere ved at finde på noget passende at sige og spørge om, end i lige det øjeblik.

Og var vi ikke allerede blevet skræmmende opmærksomme på, hvor privilegerede vi er som danske journalister, blev vi det da, efter vi havde været på besøg hos det russiske medie Novaya Gazeta.

En lettisk øjenåbner

Siden invasionen i 2022 har russiske Novaya Gazeta holdt til i Letland. I det centrale Riga mødtes vi med mediets chefredaktør Kirill Martynov på et kontor, man aldrig havde gættet tilhørte dem.

Hverken på bygningen eller hoveddøren til kontoret hænger der noget skilt, der afslører, hvem der holder til i bygningen. Inden på kontoret er det heller ikke tilladt for os at tage billeder af medarbejderne.

Det er af hensyn til journalisternes sikkerhed. Og det er nødvendigt.

Kirill Martynovs egen kone blev i foråret fængslet for et mordforsøg, hun angiveligt skulle have udført for to årtier siden.

En uge forud for vores besøg er Kirill Martynov selv blevet dømt in absentia for at "drive en uønsket organisation".

Samme uge forsøgte en af hans ansatte at tage sit eget liv; endnu en eksiljournalist fra Rusland, som har måttet forlade sit hjem og sin familie, fordi vedkommende valgte at gå journalistikkens vej.

Prisen for at drive journalistik har været total for dem, vi møder på kontoret; en påmindelse om, at vi ikke må tage vores egen frie presse for givet.

En tankevækkende tur, der har mindet os om vores egne privilegier og tilhørende ansvar.

